

Vanhusneuvosto/Pöytäkirja

Aika 27.02.2023 klo 10:00 - 12:16

Paikka Kaupunginhallituksen kokousshuone, kaupungintalo, Rantakatu 20

Käsitellyt asiat

Pykälä	Otsikko	Sivu
§ 10	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 11	Ikäystävällisen kunnan arviointilomake	4
§ 12	SDP:n Joensuun valtuustoryhmän valtuustoaloite Joensuusta ikä- ja muistiystävällisenä kaupunkina	5
§ 13	Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhteinen kehittämispäivä	10
§ 14	Joensuun kaupungin asuntopoliittinen ohjelma	11
§ 15	Vanhusneuvoston 2023	12
§ 16	Vireyttä seniorivuosiin – ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön -hanke	13
§ 17	Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) ikääntyvien sosiaalipalvelujen keskimääräisistä odotusajoista ajalla 1.7.2022 - 31.12.2022	14
§ 18	ARAN ja Tampereen yliopiston kysely tulevaisuuden senioriasumisesta	15
§ 19	Vanhusneuvoston jäsenten työnjakoon perustuvat seurantaraportit kaupungin valmisteluista ja päätöksenteosta sekä hyvinvointialueelta	16
§ 20	Muut mahdolliset asiat	17
§ 21	Seuraava kokous	18
§ 22	Kokouksen päättäminen	19
§ 23	Esitys talousarviomääräyksen toteuttamisesta seniorikortin osalta	20

Vanhusneuvosto/Pöytäkirja

Läsnä	Vainionpää Pertti Räsänen Marja-Leena Hämäläinen Pirjo Kettunen Kirsi Kuisma Tuula Paavonkallio Marja Pitkänen Eine Rutanen Martti Tielinen Ari Vartiainen Kimmo Väänänen Eira	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	
Muu läsnäolo	Timonen Mirja Vatanen Lahja-Elina	pöytäkirjanpitäjä projektipäällikkö	§ 11.

Pöytäkirjan tarkastus ja allekirjoitukset

Pertti Vainionpää
puheenjohtaja

Mirja Timonen
pöytäkirjanpitäjä

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 3.3.2023 yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjanpitäjä

Mirja Timonen

Vanhusneuvosto

§ 10

27.02.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

VANHNEU 27.02.2023 § 10

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Totesi.

Vanhusneuvosto

§ 11

27.02.2023

Ikäystävällisen kunnan arviointilomake

VANHNEU 27.02.2023 § 11
325/00.01.02.06/2023

Kunnan tai kaupungin ikäystävällisyyttä on nyt mahdollista lähteä kohentamaan konkreettisten arviointikriteerien avulla. Maailman terveysjärjestö WHO on määritellyt ikäystävällisen kaupungin osa-alueet (WHO 2007b). Ikäystävällisen kunnan seuranta- ja arviointilomake on hyödyllinen väline kunnan ikäystävällisyyden arviointiin ja kehittämiskohteiden määrittelyyn. Esimerkiksi vanhusneuvostot voivat lomakkeen avulla jäsentää ja perustella kehittämisehdotuksiaan.

Maailman terveysjärjestö WHO:n määritelmän mukaan (WHO 2007b) ikäystävällisyys sisältää konkreettisten, fyysisten näkökulmien, kuten asumisen, asuinympäristön ja rakennusten lisäksi myös osallistumismahdollisuuden, tiedonsaannin ja -välityksen.

Arviointilomake on lähetetty neuvoston jäsenille etukäteen täytettäväksi. Projektipäällikkö Lahja-Elina Vatanen Outokummun Hyvinvointiosuuskunta välimuotoisen asumisen toimijana -hankkeesta esittelee asiaa kokouksessa.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto laatii yhteenvedon pisteytyksistä kokouksessa kokouksessa.

Päätös:

Kuultiin pohjustus arviointilomakkeen pisteytyksen taustasta ja periaatteista.

Päätettiin jatkaa yhteenvedon ja kehittämiskohteiden määrittelyä seuraavassa kokouksessa ja pyytää projektipäällikkö Lahja-Elina Vatanen myös seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 7	16.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 3	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 12	27.02.2023

SDP:n Joensuun valtuustoryhmän valtuustoaloite Joensuusta ikä- ja muistiystävällisenä kaupunkina

KV 28.03.2022 § 39

SDP:n Joensuun valtuustoryhmä jätti 28.3.2022 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen Joensuusta ikä- ja muistiystävällisenä kaupunkina.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KH 16.01.2023 § 7

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 4.4.2022 lähettää valtuustoaloitteen hyvinvointipalvelujen valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään Joensuun kaupungin ikä- ja muistiystävällisen politiikan vahvistamista ja näiden ryhmien entistä parempaa huomioimista ja mukaan ottamista kaupungin päätöksissä sekä Joensuun liittymistä Maailman terveysjärjestö WHO:n ylläpitämään ikäystävällisten kuntien verkostoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloite ikä- ja muistiystävällisyyden huomioimisesta Joensuun kaupungissa on kaupungin eri vastuualueilla kannatettava ja ajankohtainen. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen on jäänyt yhdeksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä. Joensuun strategiassa tavoitelinjauksiin on kirjattu mm. tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä osallisuuden kokemuksen mahdollistaminen kaikenikäisille ja erityisryhmille.

Joensuun kaupungissa on jo tälläkin hetkellä olemassa useita ikäystävällisen kunnan elementtejä. Ikäystävällisyydessä huomioidaan iäkkäiden ihmisten tarpeet ja voimavarat sekä tuetaan heidän hyvinvointiaan, turvallisuuttaan ja aktiivisuuttaan.

Joensuun kaupungissa on aktiivinen ja toimiva vanhusneuvosto. Vanhusneuvosto toimii ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamiskanavana. Vanhusneuvosto vaikuttaa ikääntyneen väestön tarvitsemien palveluiden suunnitteluun, valmisteluun, arviointiin ja seurantaan kunnan eri toimialoilla.

Joensuun kaupungissa otetaan vuoden 2023 alussa käyttöön vaikutusten ennakkoarviointi. Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin tarkoituksena on arvioida valmisteltavan asian ja sen tavoitteiden vaikutuksia ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta. Yksi näkökulmista on eri ikäiset kuntalaiset ja ikäihmiset. Vaikutusarvioinnissa kiinnitetään huomiota myös vaikuttamistoimielinten kuulemiseen ja tämä osaltaan parantaa myös asioiden valmisteluvaiheessa jo olemassa olevia vanhusneuvoston vaikuttamismahdollisuuksia.

Muun muassa liikuntapalvelut vierailevat säännöllisesti vanhusneuvoston kuultavana. Liikuntapalvelujen edustajat osallistuvat pyydettyäessä myös muihin ikäihmisten asioita ajavien toimielinten, yhdistysten ja ryhmien kokouksiin.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 7	16.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 3	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 12	27.02.2023

Tällaisesta esimerkkinä lokakuussa 2022 pidetty Uimaharjun eläkkeensaajien kokous, jossa käytiin läpi liikuntapalveluiden tarjontaa ja ajankohtaisia kuulumisia sekä kuultiin kuntalaisten toiveita liikuntapalveluiden suhteen. Erilaisilla osallistavilla menetelmillä pyritään saamaan tietoa paitsi ikäihmisten liikuntapalveluja ja –tiloja koskevista toiveista myös mm. esteettömyyden ja palvelujen saavutettavuuden toteutumisesta.

Kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa on ikäihmisten tarpeet tunnistettu. Joensuun kulttuuriohjelmassa linjataan Joensuun kulttuuripalveluiden olemassaolon tarkoituksiksi tuoda kulttuuri osaksi arkea ja vapaa-aikaa kaikkiin elämän eri vaiheisiin sekä mahdollistaa kulttuuri tasa-arvoisesti kaikille asuinpaikasta, iästä, varallisuudesta, kulttuurisesta taustasta ja terveydentilasta riippumatta. Vastaavasti liikunnan osalta on keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi asetettu terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien aktivointi. Etenkin ikäihmisten kohdalla hyvä fyysinen kunto auttaa pitämään toimintakykyä yllä.

Myönteisestä suhtautumisesta ikääntyneitä kohtaan hyötyvät myös vammaisryhmien edustajat sekä pienet lapset vanhempien. Esteetön ja saavutettava ympäristö niin tilojen kuin ulkoväylien suhteen on kaikkien etu. Kaavoituksessa pyritään ottamaan huomioon kaupunkilaisten toiveet puisto- ja ulkoilualueiden kehittämistyössä, jotka toimivat kaikkien ikäryhmien virkistätymisalueina. Lepäämiseen tarkoitettuja penkkejä ja suojaisia katoksia tulisi olla tietyin väliajoin, jotta lepääminen olisi mahdollista. Tehokas talvikunnossapito estää liukastumisia ja pitää väylät turvallisina liikkumiseen.

Pohjois-Karjalan liikuntakyselyn (2021) mukaan vain 13 % joensuulaisista ikääntyneistä liikkuu liikkumissuosituksen mukaan. Liikunta-aktiivisuuden lisäämiseksi liikuntapalveluille on tehty suunnitelma, joka ohjaa toimintaa ja sen kehittämistä. Ikäihmisten suunnitelmassa varsinkin seniorikortin käyttöä halutaan lisätä jakamalla selkeitä esitteitä ikääntyneiden kohtaamispaikkoihin yhdistysten, Siun Soten, vanhusneuvoston ja kulttuuripalveluiden kautta. Lisäksi ikäihmiselle tarkoitettujen kurssien sisältöjä kehitetään jatkuvasti yhdessä Kansalaisopiston kanssa. Kursseista viestitään eri kanavissa mm. sosiaalisen median ja paperisten mainosten muodossa. Myös eri tapahtumissa esim. EloVeera, Parafest, ikäihmisten terveyspäivät, kerrotaan mm. liikuntaryhmistä, seniori- ja vammaiskorteista sekä muusta liikuntatarjonnasta.

Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskuksen liikuntatyöryhmä on järjestöjen ja julkishallinnon edustajien muodostama asiantuntijatyöryhmä. Liikuntatyöryhmän tavoitteena on kannustaa väestöä liikkumaan ja lisätä tietoisuutta terveysliikunnan hyödyistä ja liikkumattomuuden haitoista. Liikuntatyöryhmä toteutti ”Säpinää, seniorit – Kaatumiset kuriin” kampanjan vanhusten viikolla syksyllä 2022. Osana viikkoa jaettiin vanhusneuvoston ja muiden toimijoiden kautta KaatumisSeula-hankkeen tuottamia materiaaleja mm. liikuntaohjetta, kaatumisvaaran tarkistuslistaa ja ”10 keinoa kaatumisen ehkäisyyn”. Kampanjan aikana toteutettiin lisäksi kyselyä ikääntyneiden kaatumisvaarasta.

Joensuun liikuntapalveluilla on käytössä seniorikortti, vammaisliikuntakortti sekä EU:n vammaiskortti. Tukikorteilla pyritään lisäämään kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta. Ne myös toimivat kannustimena liikunnan harrastamiseen. Seniorikortteja on kaksi erilaista, keskusta-alueen ja maaseutualueen seniorikortti. Seniorikortti on tarkoitettu kaikille yli 65-vuotiaille joensuulaisille.

Kulttuuripalvelut ovat kehittäneet toimintojaan vuosien varrella paremmin saavutettaviksi sekä osallistaviksi toiminnoiksi. Joensuun kaupunki pyrkii kulttuuritoiminnassaan huomioimaan kaikki palveluiden käyttäjärühmät

Kaupunginvaltuusto	§ 39	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 7	16.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 3	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 12	27.02.2023

tasapuolisesti sekä tarjoamaan elämyksellisiä tapahtumia ja maksuttomia palveluja, mielekästä tekemistä ja sosiaalisia mahdollisuuksia kaikille käyttäjäryhmille. Vapaapääyisiä tapahtumia järjestävät kaikki kulttuuripalveluiden yksiköt: kirjastopalvelut, konservatorio, kansalaisopisto sekä yleinen kulttuurityö, lastenkulttuuri kuin myös kaupunginorkesteri ja museopalvelut. Ikääntyneiden ryhmiä on huomioitu maksullisten konserttien eläkeläislipuilla, jotka on kategorioitu omaan lippuryhmään lippujen myyntipisteissä.

Joensuun seudun kansalaisopisto ja Joensuun liikuntapalvelut järjestävät yhteistyössä soveltavan ja ikääntyvien liikunnan ryhmiä sekä allasjumpparyhmiä. Kursseja kehitetään jatkuvasti tarpeen ja saadun palautteen perusteella. Palautetta ja kurssi-ideoita on kerätty esimerkiksi ikäihmisten terveyspäivillä.

Palvelujen saavutettavuuteen pyritään mahdollisimman laaja-alaisilla palvelujen muodoilla, joissa otetaan vahvasti asiakasnäkökulma huomioon. Viestinnän saavutettavuuteen on pyritty mahdollisimman monikanavaisen viestinnän kautta. Liikuntatiloja sekä liikunta- ja kulttuuripalveluita koskevista ajankohtaisista asioista viestitään mm. tiedotteiden, uutiskirjeen, erilaisten sähköisten ja paperisten esitteiden, sosiaalisen median, infotaulujen ja erilaisten kyselyjen avulla.

WHO:n mukaan ikäystävällisen ympäristön on tarkoitus edistää tervettä ja aktiivista ikääntymistä. Tällainen ympäristö mahdollistaa kaikenikäisten ihmisten aktiivisen osallistumisen yhteisönsä toimintaan ja kohtelee kaikkia kunnioituksella heidän iästään riippumatta. Ikäystävällisyys tukee itsenäisyyttä, omia voimavaroja ja mahdollisuutta elää itselleen sopivassa, turvallisessa ympäristössä. Tärkeää on myös sukupolvien välisen solidaarisuuden edistäminen sekä köyhyyden ja epätasa-arvon ehkäisy. Käytännössä ikäystävällinen ympäristö on fyysisesti ja sosiaalisesti esteetön, ja sitä tuetaan politiikalla, järjestelmillä, palveluilla, tuotteilla ja teknologioilla, jotka ylläpitävät ihmisten fyysisiä ja psyykkisiä kykyjä koko elämän ajan. Myös niille, joiden toimintakyky on heikentynyt, annetaan mahdollisuus elää omien toiveidensa mukaisesti. Ikäystävällisyyden edistämiseksi kaupunkien ja yhteisöjen tulee sopeuttaa rakenteensa ja palvelunsa ikääntyvän väestön tarpeisiin.

WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon liittymisen edellytyksenä on ikäystävällisen toimenpideohjelman laadinta ja toteutus WHO:n periaatteiden ja toimintatavan mukaisesti viiden vuoden jaksoissa. Ikäystävällisyyden toimenpideohjelmassa tulee huomioida se, että ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan kaikkien hallintokuntien yhteistyötä. Lisäksi keskeistä on iäkkäiden asukkaiden ja heidän läheistensä kuuleminen ja mukaan ottaminen asuinalueiden kehittämisessä. Kaupungin ikäystävällisyyden voi alkuun mitata hyödyntäen ikäystävällisen kaupungin tarkastuslistaa.

WHO:n ikäystävällisyyttä edistävien toimien lähtökohtana olevat teema-alueet ovat:

- ulkotilat ja rakennukset
- liikenne
- asuminen
- sosiaalinen osallistuminen
- arvostus ja osallisuus
- yhteiskunnallinen osallistuminen ja työelämä
- tiedonvälitys
- sosiaali- ja terveyspalvelut.

Ikäystävällinen ympäristö ei ole saavutettu tila vaan jatkuva kehittämisen prosessi, joka on WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon kuulumisen edellytys.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 7	16.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 3	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 12	27.02.2023

Alkutilanteen kartoittamisen ja poikkisektorisen toimenpideohjelman laatimisen jälkeen tarvitaan systemaattista, kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä kehittämistyötä. Tarvitaan tavoitteiden ja tyytyväisyyden mittaamista, analysointia, arviointia sekä yhteydenpitoa, vertailuja ja oppimista muiden verkostoon kuuluvien kaupunkien ja yhteisöjen kanssa. Ikäystävällisten kuntien verkostoon liittyminen vaatii resurssointia.

Lisätietoa ikäystävällisyydestä saa Ympäristöministeriön julkaisusta (2020:2) – Ikäystävällisyyden edistäminen asuinalueilla ja taajamissa, jossa käsitellään laajasti ikäystävällistä ja muistiystävällistä asuinympäristöä. Julkaisussa on esimerkkejä WHO:n kansainvälisistä ja kotimaisista ikäystävällisten kaupunkien ja kuntien verkostosta ja niissä tehdyistä kehittämistöistä. Linkki julkaisuun https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162050/YM_2020_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tällä hetkellä Joensuun kaupungilla ei ole henkilöä, jonka tehtäviin Ikäystävällinen kaupunki-verkostoon hakemisen ja jatkuvan kehittämisen voisi liittää. Mikäli Joensuun kaupungissa tehdään päätös, että kaupunki liittyy WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon, tulee päätöstä tehtäessä huomioida myös tarvittavat riittävät resurssit.

Valmistelija hyvinvointipalvelut ja hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena SDP:n Joensuun valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että asiasta pyydetään lausunto vanhusneuvostolta.

VANHNEU 31.01.2023 § 3

SDP:n Joensuun valtuustoryhmä jätti 28.3.2022 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen Joensuusta ikä- ja muistiystävällisenä kaupunkina. Kaupungin hyvinvointi- ja hallintopalvelut laativat aloitteesta edellä olevaan pykälään kirjatun vastineen. Kaupunginhallitus päätti 16.1. kokouksessaan pyytää asiasta lausunto vanhusneuvostolta.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto antaa lausunnon asiasta kokouksessa.

Päätös:

Vanhusneuvosto päätti yksimielisesti valmistella lausunnon asiasta seuraavaan kokoukseen 27.2.

VANHNEU 27.02.2023 § 12
3370/00.02.00.03/2022

Vanhusneuvoston puheenjohtaja Pertti Vainionpää ja jäsen Ari Tielinen ovat valmistelleet luonnoksen vanhusneuvoston lausunnoiksi.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 7	16.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 3	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 12	27.02.2023

Ehdotus:

Vanhusneuvosto päättää antaa asiasta liitteenä olevan lausunnon.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti liitteenä oleva lausunto täydennettynä Tilastokeskuksen ja Sotkanetin tilastotiedolla yli 65 vuotta täyttäneistä.

Liitteet

- [1] SDP:n Joensuun valtuustoryhmän valtuustoaloite Joensuusta ikä- ja muistiystävällisenä kaupunkina
- [2] Vanhusneuvoston lausunto SDP:n Joensuun valtuustoryhmän aloitteeseen Joensuusta ikä- ja muistiystävällinen kaupunki

Vanhusneuvosto

§ 13

27.02.2023

Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhteinen kehittämispäivä

VANHNEU 27.02.2023 § 13

266/00.01.02.01/2023

Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhteistapaamisen ajankohta sovittiin 31.1. kokouksessa.

Kehittämisiltapäivän tavoitteena on paneutua neuvostotyön kokouskäytänteisiin ja toimintasääntöön tai vastaavaan osana neuvostotyön vaikuttavuutta, ja herättää edellä mainittujen teemojen tiimoilta keskustelua kehittämisen näkökulmasta. Keskustelujen kautta pohdimme neuvostotoiminnan tämänhetkistä tilannetta ja kehittämistarpeita kokouskäytäntöjen ja toimintasäännön lähtökohdista.

Keskusteluiltpäivä on osa (hyvinvointikoordinaattori YAMK) opinnäytetyöprosessia -Vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnantarkastelu ja kehittäminen Joensuussa ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella.

Kehittämispäivä on 29.3.2023 klo 12-15 Tiedepuistolla, 1-rakennus, Vellamo (2.krs). Ennen kehittämispäivän alkua klo 11.15-12 on tarjolla lounas ravintola Puistossa Tiedepuistolla.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kehittämispäivän ohjelman ja vahvistaa osallistumisen kehittämispäivään.

Päätös:

Päätettiin, että varsinaiset jäsenet osallistuvat kehittämispäivään. Mikäli varsinainen jäsen on estynyt niin kutsutaan hänen sijalle varajäsen.

Vanhusneuvosto

§ 14

27.02.2023

Joensuun kaupungin asuntopoliittinen ohjelmaVANHNEU 27.02.2023 § 14
3620/00.01.02.05/2022

Joensuun kaupunki on viime vuosina tehnyt asuntopoliittikkaa kaupungin eri toimialojen linjausten sekä maapoliittisen ohjelman kautta. Asuntopoliittikka on kuitenkin nähty niin tärkeänä osana alueen elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia, että tätä varten on haluttu laatia oma tarkempilinjainen ohjelma. Uudella ohjelmalla pyritään vastaamaan jo havaittuihin haasteisiin, ohjaamaan kaupungin kehittymistä ja varautumaan ennakoiden tulevaan.

Ohjelman valmisteluprosessi on pyritty pitämään mahdollisimman vuorovaikutteisena. Valtuutetuille sekä kaupunkirakennelautakunnan jäsenille on järjestetty keväällä 2022 asunto- ja maapoliittisesta ohjelmasta iltakoulu, joka toimi lähetekeskusteluna laadittavan ohjelman tarpeista. Valtuustoryhmille toteutettiin kesällä myös tarkentava kysely ohjelmaan kohdistuvista toiveista ja tarpeista sekä linjattavista toimenpiteistä. Alkuvuodesta 2023 kuntalaisille ja eri sidosryhmille tarjotaan mahdollisuus lausua luonnoksesta Lausuntopalvelu-kanavan kautta.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto merkitsee ohjelman tiedoksi ja päättää lausunnon antamisesta.

Päätös:

Päätettiin antaa asuntopoliittisesta ohjelmasta liitteen mukainen lausunto.

Merkitään pöytäkirjaan, että Marja-Leena Räsänen oli poissa kokouksesta klo 10.38 - 10.39.

Liitteet

[3]

Vanhusneuvoston lausunto Joensuun asuntopoliittisesta ohjelmasta 27.2.2023

Vanhusneuvosto

§ 15

27.02.2023

Vanhustenviikko 2023

VANHNEU 27.02.2023 § 15
286/00.01.02.06/2023

Vanhustyön keskusliiton käynnistämää Vanhustenpäivää on vietetty jo vuodesta 1954 lähtien lokakuun ensimmäisenä sunnuntaina. Sitä seuraava viikko on Vanhustenviikko.

Vanhustenpäivän valtakunnallista pääjuhla pidetään seuraavan kerran lisalnessa 1.10.2023 ja Vanhustenviikkoa vietetään 1.–8.10.2023 teemalla:

"Tehdään iästä numero".

Ehdotus:

Vanhusneuvosto merkitsee ajankohdan tiedoksi ja käy keskustelun vanhustenviikon 2023 toteuttamisesta Joensuussa.

Päätös:

Päätettiin, että aloitetaan vanhustenviikon valmistelu. Työryhmään valittiin Kimmo Vartiainen, Eira Väänänen ja Marja Paavonkallio. Etsitään vanhustenviikon järjestelyihin ja toteutukseen yhteistyökumppaneita eläkeläisyhdistyksistä, kaupungin kulttuuritoimesta ja ammattikorkeakoululta.

Ohjelman linjauksesta päätettiin alustavasti seuraavasti: Varataan tila pääjuhlan pitämistä varten sunnuntaille 1.10. tai maanantaille 2.10. Pyritään järjestämään tapahtumia viikon aikana alueen palvelutaloissa ja/tai muissa yleisissä tiloissa.

Vanhusneuvosto	§ 6	31.01.2023
Vanhusneuvosto	§ 16	27.02.2023

Vireyttä seniorivuosiin – ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön -hanke

VANHNEU 31.01.2023 § 6

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan toteuttama Vireyttä seniorivuosiin – ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön -hanke on osa hallitusohjelman liittyvää Ikäohjelmaa ja sen toimeenpanoa. Hankkeen tavoitteena on parantaa ikääntyneiden ravitsemusta lisäämällä tietoa ikääntyneen hyvästä ravitsemuksesta ikääntyneiden itsensä, heidän läheistensä ja ikääntyneiden parissa työskentelevien keskuudessa.

Järjestämme osana toimintaa "Hyvää ruokaa ja ruokailoa yhdessä syöden" kampanjan ikääntyneen hyvästä ravitsemuksesta syksyllä 2023 yhteistyössä kuntien vanhusneuvostojen, järjestötoimijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Haastamme kuntien vanhusneuvostot mukaan toteuttamaan kampanjaa paikallisesti.

Kokouksessa on jaossa Ruokavirastosta tilattua Ikääntyneen ravitsemusopasta. Se on tarkoitettu yli 65-vuotiaille kotona asuville ikääntyneille esitteeksi hyvästä ravitsemuksesta.

Ehdotus:

Päätetään kampanjaan osallistumisesta.

Päätös:

Päätettiin osallistua kampanjaan jakamalla tietoa hankkeesta ja esitettä eläkeläisjärjestöille. Suositellaan esitteen jakamista heidän omissa tilaisuuksissaan.

Tiedustellaan ruokasuosituksen toteutumista mm. ikääntyvien ravitsemuspalveluja tuottavalta Polkalta. Tietoisuutta hyvästä ravitsemuksesta on varmasti hyvä lisätä ikääntyvien kesken. Kysytään ruokasuosituksen käytäntöön viemisestä ja toteuttamisesta ikääntyvien kodeissa Pohjois-Karjalan Martoilta ja hyvinvointialueen kotipalvelulta.

VANHNEU 27.02.2023 § 16
6/00.01.02.06/2023

Sihteeri esittelee kokouksessa kyselyyn annetut vastaukset.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi saadut vastaukset.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Vanhusneuvosto

§ 17

27.02.2023

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) ikääntyvien sosiaalipalvelujen keskimääräisistä odotusajoista ajalla 1.7.2022 - 31.12.2022

VANHNEU 27.02.2023 § 17
331/00.01.02.06/2023

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 980/2012 (Vanhuspalvelulaki) 26 § edellyttää hyvinvointialueet julkaisemaan puolivuositain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Odotusajat julkaistaan palvelukohtaisesti.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) ikääntyvien sosiaalipalvelujen keskimääräiset odotusajat löytyvät Siun soten ja kuntien internetsivuilta. Lisäksi tiedot ovat nähtävissä sanomalehti Karjalaisessa, kuntien virallisilla ilmoitustauluilla, ikäihmisten palveluyksiköissä ja terveystalvelukeskuksien ilmoitustauluilla. Tiedot päivitetään puolivuositain lain edellyttämällä tavalla.

Tiedot edellytetään laitettavaksi nähtäville kuntien virallisille ilmoitustauluille ja kuulutuksena internetsivuille. Odotusajat on myös saatettava tiedoksi kuntien neuvottelukuntien ja vanhusneuvostojen puheenjohtajille.

Ohessa tiedot Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) ikääntyvien sosiaalipalvelujen keskimääräisistä odotusajoista ajalla 1.7. - 31.12.2022.

Taulukossa lisäksi nähtävillä kolme edellistä puolen vuoden jaksoa.

Palvelu	Odotusaika (vrk) 1.1. - 30.6.2021	Odotusaika (vrk) 1.7. - 31.12.2021	Odotusaika (vrk) 1.1. - 30.6.2022	Odotusaika (vrk) 1.7. - 31.12.2022
Tilapäinen kotihoito	0	1	4	9
Säännöllinen kotihoito	0,7	3	3,8	7,8
Ateriatalvelut	2,8	2,7	5,6	4,5
Turvatalvelut	7,1	7,5	12,9	12,6
Omaishoidon tuki	48	29,1	17,8	18,9
Tehostettu asumistalvelu	101,5	107	123,1	113,1

Ehdotus:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Vanhusneuvosto

§ 18

27.02.2023

ARAn ja Tampereen yliopiston kysely tulevaisuuden senioriasumisesta

VANHNEU 27.02.2023 § 18
285/00.01.06/2023

Kyselyn tarkoituksena on saada eri tahojen näkemyksiä siitä miten tulevaisuuden senioriasuntotuotantoa olisi kehitettävä ja mitkä ovat keskeiset haasteet. Tässä kyselyssä senioriasunnolla tarkoitetaan vähintään 55-vuotiaille henkilöille tarkoitettua asuntoa, jonka suunnittelussa on otettu huomioon ikääntyvien tarpeet. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja vastaajia ei voi tunnistaa tuloksista.

Ehdotus:

Annetaan kokouksessa.

Päätös:

Keskusteltiin senioriasumista koskevasta kyselystä. Todettiin, kyselyyn voi vastata itsenäisesti ja osa oli jo lähettänyt kyselyn vastaukset. Päätettiin, että ei ole tarvetta yhteiselle vastaukselle.

Vanhusneuvosto

§ 19

27.02.2023

Vanhusneuvoston jäsenten työnjakoon perustuvat seurantaraportit kaupungin valmisteluista ja päätöksenteosta sekä hyvinvointialueeltaVANHNEU 27.02.2023 § 19
2/00.01.02.06/2023

Vanhusneuvoston jäsenille on jaettu seurantavastuita:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	Marja-Leena Räsänen
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	Pirjo Hämäläinen
Kaupunkirakennelautakunta	Kirsi Kettunen
Rakennus- ja ympäristölautakunta	Marja-Leena Räsänen
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta	Ari Tielinen
Viestintä	Marja Paavonkallio
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vanhusneuvoston jäsenet	Pertti Vainionpää (pj.), Ari Tielinen (j), Marja-Leena Räsänen (j), Kimmo Vartiainen (j) vj. Kirsi Kettunen

Ehdotus:

Merkitään tiedoksi seurantaraportit.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi raportit kasvatus- ja koulutuslautakunnasta, kulttuuri- ja liikuntalautakunnasta, kaupunkirakennelautakunnasta, rakennus- ja ympäristölautakunnasta ja osallisuus- ja vetovoimalautakunnasta.

Lautakunnissa käsitelty vuoden 2022 toimintakertomukset. Kuluvalle vuodelle tai myöhemmin toteutettavaksi menossa mm. asemanseudun liikennejärjestelyjen parantaminen. Lisäksi liikuntapaikkasuunitelmassa on lukuisia kohteita jo tämän vuoden toteutukseen, jos rahoitus riittää.

Yleisavustukset ovat haettavissa, hakemukset jätettävä maaliskuun aikana. Hyvinvointialueelta on tulossa palveluverkkosuunnitelma- ja strategia lausuntokierrokselle.

Vanhusneuvosto

§ 20

27.02.2023

Muut mahdolliset asiat

VANHNEU 27.02.2023 § 20

- Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys on saanut rahoituksen **IHKU – ikä miehille hyvinvointia kulttuurista -hankkeeseen** (2023-2024) Sosiaali- ja terveysministeriöltä. Hankkeessa tuetaan ikämiesten hyvinvointia kulttuurin keinoin. Hankkeen kohdejoukkona ovat erityisesti yksinasuvat ja/tai yksinäisyyttä kokevat ikämiehet. Lisäksi kohdejoukkoon kuuluvat välillisesti maakunnan kulttuuritoimijat ja Joensuun kaupungin päättäjät. Hankkeen osatoteuttajina ovat Pohjois-Karjalan Kansanteatteri Pokka, Karelia-ammattikorkeakoulu ja Joensuun kaupungin kulttuuripalvelut.
 - o Ikäihmisten palveluoppaat (Eno/Uimaharju ja Pyhäselkä) ovat ladattavissa netistä www.pksotu.fi/materiaalit/julkaisut-ja-oppaat. Tiedote välitetty sähköpostitse vanhusneuvoston jäsenille ja varajäsenille 22.3.
- **Vanhusneuvoston toimintakausi 2021–2023**, esitysten pyytäminen eläkeläisyhdistyksiltä uutta kokoonpanoa varten
- **Ikiliikkuja-viikko**. Ikäinstituutti kutsuu vanhusneuvostoja toteuttamaan yhdessä Ikiliikkuja-viikkoa 13.-19.3.2023. Järjestä viikolla 11 esimerkiksi avoimet ovet -tapahtuma, tarjoa maksuton tutustumiskerta, organisoi yhteinen liikuntatapahtuma tai markkinoi liikunnallista kevätkurssia. Voit jakaa sosiaalisessa mediassa myös Ikiliikkuja-viikon somekuvia.
 - o Liikunnallinen teemaviikko muistuttaa arjen pienten valintojen merkityksestä hyvinvoinnille ja kannustaa tarjoamaan liikkumismahdollisuuksia yli 65-vuotiaille. Ikiliikkuja-viikon pääviesti on, että vähäinenskin liikkuminen kohentaa elämänlaatua. Jokainen voi löytää itselle sopivan tavan liikkua. Tiedote välitetty vanhusneuvoston jäsenille ja varajäsenille sähköpostitse 1.2.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi edellä olevat asiat.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys tiedotti aiemmissa hankkeissa laadituista ikäihmisten palveluoppaista. Oppaat on laadittu Eno/Uimaharjun ja Pyhäselän palveluista. Opasta ei tiedotteen mukaan jaeta lainkaan paperiversiona. Pelkästään internetissä oleva versio ei tavoita kaikkia siitä hyödyllistä tietoa saavia iäkkäitä ihmisiä. Eläkeläisyhdistysten saati yksityisten voi olla myös vaikea tai mahdoton tulostaa itse monikymmensivuisia oppaita.

Vanhusneuvosto toivoo, että kaupunki huolehtisi siitä, että esitettä olisi paperiversiona saatavilla ainakin kaupungin palvelupisteillä Pyhäselässä ja Enossa.

Tiedotettiin ikäihmisten asioihin keskittyvän vaalipaneelin järjestelyistä Ruplassa, viisi eduskuntavaaliehdokasta osallistuu paneeliin.

Merkittään pöytäkirjaan, että Marja-Leena Räsänen poistui kokouksesta klo 12.10 ja Eine Pitkänen poistui klo 12.14.

Vanhusneuvosto

§ 21

27.02.2023

Seuraava kokous

VANHNEU 27.02.2023 § 21

Kevään kokousten ajankohdat päätettiin 29.11.2022 kokouksessa. Seuraava kokous on tiistaina 28.3.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Todettiin, että 28.3. pidettävä kokous aloitetaan klo 9.00, koska kokoukseen on tulossa vähintään kolmen asian esittelyt.

Vanhusneuvosto

§ 22

27.02.2023

Kokouksen päättäminen

VANHNEU 27.02.2023 § 22

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.16.

Vanhusneuvosto

§ 23

27.02.2023

Esitys talousarviomääräyksen toteuttamisesta seniorikortin osalta

VANHNEU 27.02.2023 § 23
3884/00.01.02.06/2022

Joensuun vanhusneuvosto antoi Joensuun kaupungille esityksen ikäihmisten liikuntamahdollisuuksista ja seniorikortista 21.6.2022 § 36. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta antoi lausunnon esityksestä 26.10.2022.

Vanhusneuvosto esitti kirjeessään 21.6.2022 mm.: "Seniorikortti on erittäin hyvä keino saada ikääntyneitä liikkumaan. Sen hinta asettaa kuitenkin esteitä. Itäisen ja keskisen Suomen kaupunkien seniorikorttien sisältämät liikuntamahdollisuudet ovat suunnilleen samat, pääosassa uimahallien ja kuntosalien käyttö. Joensuu erottuu joukosta korkeimmalla kausihinnalla. Hinta on 30–40 % korkeampi kuin muissa kaupungeissa.

Vanhusneuvosto ehdottaa, että kausihintaa tarkistetaan alaspäin esimerkiksi vuosikortissa sataan euroon ja puolen vuoden kortissa kuuteenkymmeneen euroon, jolloin olisimme toiseksi korkeimman hinnan omaavan Lappeenrannan kanssa samoissa hinnoissa. Toinen vanhusneuvoston keskusteluissa esille noussut ajatus on vuosikortin maksumahdollisuus kuukausittain tai neljännesvuosittain, jolloin sen hankinta mahdollistuisi useammalle.

Liikunta ei kuitenkaan ole ainoa ikääntyneiden toimintaedellytyksiä ylläpitävä aktiviteetti. Yhtä lailla kulttuurinautinnot pitävät yllä mielenvireyttä. Vanhusneuvosto ehdottaa, että kaupunki selvittää mahdollisuudet laajentaa seniorikortin käyttöä kaupungin tarjoamiin kulttuuripalveluihin. Tällöin kyseeseen voisi tulla seniorikortti erilaisilla ominaisuuksilla."

Vanhusneuvoston puheenjohtajat ovat valmistelleet liitteen mukaisen esityksen seniorikorttiin liittyvän kokonaisselvityksen laatimisen aloittamisesta.

Ehdotus:

Vanhusneuvosto päättää antaa oheisen liitteen mukaisen esityksen

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti lisäasian käsittelyyn ottaminen ja liitteen mukainen esitys.

Merkitään pöytäkirjaan, että tämä asia käsiteltiin välittömästi pykälän 20 jälkeen.

Liitteet

[4]

Vanhusneuvoston esitys, talousarviomääräyksen toteuttaminen seniorikortin osalta

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja peruste:

Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, jolloin kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.